

Sempozyum Tanıtımı

Yecder V. Ulusal Din Görevlileri Sempozyumu

“Toplumsal Barışa Katkısı Açısından Cami ve Din Görevlileri”

(9-11 Mayıs 2014 Mardin)

İstanbul’da faaliyet gösteren ve kısa adı YECDER olan Yunus Emre Camii Külliyesi Eğitim ve Kültür Derneği; 2010 yılından bu yana her yıl *Ulusal Din Görevlileri Sempozyumu* düzenlemektedir. 2014 yılının sempozyumu ise, Mardin Artuklu Üniversitesi’nin işbirliğiyle, çok kültürlülüğüyle ön plana çıkan Mardin’de gerçekleştirildi. Her yıl farklı bir temayla yürütülen sempozyumun bu yılki konusu “Toplumsal Barışa Katkısı Açısından Cami ve Din Görevlileri” şeklindeydi. Barışın tema olarak seçildiği böyle bir sempozyuma, farklılıkların yüzyıllardır bir arada yaşadığı Mardin’in ev sahipliği yapması ayrı bir önemihaidir.

V. Ulusal Din Görevlileri Sempozyumu’nda, Türkiye’deki çeşitli ilahiyat fakültelerinde görev yapan akademisyenlerin yanı sıra, din görevlileri, Doğu medreselerinde Arapça ve İslami ilimlerde, klasik usulde ders veren Seyda ve müderrisler katıldılar. Ulusal bir sempozyum olmasına rağmen, Filistin ve Suudi Arabistan’dan gelen katılımcılar datebliğler sundular. Açılış paneli ve dokuz oturumdan oluşan sempozyumda, toplumsal barışın sağlanmasında cami ve din görevlilerinin katkısı, bölgedeki Seyda ve medreselerin rolü, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri ele alındı.

Açılış panelinde, toplumsal barışın sağlanmasında dinin ve din görevlisinin katkısı çeşitli yönleriyle dile getirildi. Mardin Artuklu Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Kadri Yıldırım konuşmasında, Medine Sözleşmesi’nin bugüne örneklığı üzerinde dururken, Prof. Dr. Mustafa Ağırman ise, asr-ı saadetten örneklerle barışın sağlanmasında dinin rolüne vurgu yaptı. Prof. Dr. M. Halil Çiçek, Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerindeki kan davası ve arazi anlaşmazlıklarını giderme noktasında âlimlerin etkinliğini ortaya koyarken, Milli Eğitim Bakanlığı Din Eğitimi Genel Müdürü Nazif Yılmaz ise yeni müfredata göre hazırlanmış olan din dersi kitaplarından hareketle, din eğitiminin sosyal barışa katkısı üzerinde durdu.

Yakın tarihimizden örnek şahsiyetleri konu edinen birinci oturumda, Bediüzzaman Said Nursi, Şeyh Muhammed el-Arabkendî, Mehmed Rüşdü Aşikkutlu ve Muhammed Emin Er gibi önemli şahsiyetlerin örneklığı,

hayatlarından verilen kesitlerle ortaya konuldu. Sempozyumun ikinci gününde ise, iki ayrı salonda eş zamanlı olarak toplam sekiz oturum gerçekleştirildi. "Barışın Güvercini Medreseler" adını taşıyan ikinci oturumda, bölgede yüzyıllardır varlığını sürdüren medreselerin tarihi, toplumdaki etkinliği, bölge barışına katkısı ve örnek çalışmaları konuşmacılar tarafından irdelendi. Örneğin Vaiz ve Müderris olan Muhammed Tayyip Elçi konuşmasında, bölgede önemli bir işlev gören medreselerin yeniden inşası için kurulan Medrese Âlimleri Vakfı'nın kuruluşu ve faaliyetleri hakkında bilgi verdi.

Cami merkezli din eğitimi konusunun işlendiği oturumda; engellilere yönelik Kur'an kursu öğreticilerinin yeterliliği, okul öncesi din eğitimi, İmam-hatip liselerindeki din eğitiminin niteliği ve cami-üniversite beraberliği gibi konular, konuşmacılar tarafından ele alındı. Dördüncü oturumda Prof. Dr. M. Akif Kılavuz, din hizmetlerinde diyalogun önemine ve özelliklerine vurgu yaparken, Sosyolog Yard. Doç. Dr. Tahir Pekasil'de, Mardin örneğinde geleneksel dini statülerin toplumsal uzlaşya katkısı bağlamında, Seydalar konusunu işledi. Mardin Artuklu Üniversitesi İlahiyat Bilimleri Fakültesi'nden Yard. Doç. Dr. Abdurrahman Demirci ise, Mescid-i Kuba ve Mescid-i Dırar karşılaştırmasıyla, takva üzere bina edilen caminin toplumsal barışa olan katkısını ortaya koydu.

"Din Görevlilerinden Örnek Çalışmalar" adını taşıyan beşinci oturumda ise, Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı cami ve Kur'an kurslarında görev yapan din görevlileri, tecrübe ve birikimleri sonucu ortaya çıkan projelerini aktardılar. İstanbul'da İmam-Hatip olarak görev yapan Mehmet Şenyiğit, cemaate yönelik ilmi, sosyal ve kültürel faaliyetleri aktarırken, Din Görevlisi Zekeriya Kaya, köylerde imamların en çok karşılaştıkları problemlerden özellikle dargınlıklar sorununun üstesinden nasıl geldiğini aktardı. Camideki bir "Kur'an Okuma Odası"nın insanlar arasındaki dargınlıkları nasıl giderdiğini ve aralarındaki paylaşımı nasıl üst düzeye çıkardığını ortaya koydu. Mezhep, tarikat ve dini ekollerin buluşma ve tanışma alanı olması gereken camilerin, bu işlevini İstanbul ve Kopenhag'da bulunan cami örnekleri üzerinden anlatan Vaiz Talip Akbaş, çokkültürlü toplumlarda camilerin rolüne vurgu yaptı.

"Almanya ve Müslüman Ülkelerde Din Görevliliği ve Camiler" başlığını taşıyan altıncı oturumda ise, buralarda yaşanan tecrübeler ve uygulamalar dinleyicilerin dikkatine sunuldu. Mescid-i Aksa Hatibi Raid Fethi, Mescid-i Aksa'da sunulan adalet ve merhametin simgesi olan hutbelerin Kudüs'teki

Müslüman-Hıristiyan halkları arasında barışı tesis eden bir araca dönüştüğünü ifade etti. Suriye’deki resmi dini kurumların sistem tarafından kendi meşruiyetlerini sağlamak adına işlevselleştirildiğini ifade eden Abdüsselam Yusuf, bunu son dönemdeki olaylar üzerinden analiz ederek, bu durumun Suriye halkının inancı üzerindeki etkilerini irdeledi. Abdurrahman el-Mihrij ise, Suudi Arabistan’daki din hizmetleri hakkında dinleyicileri bilgilendirdi. Almanya’da din görevlisi olarak görev yapan Hasan Ağırman, Almanya’da camilerin sadece ibadethane değil, aynı zamanda birer sivil toplum kuruluşu gibi hizmet verdiğini ifade etti.

Yedinci oturumda sempozyum yürütücülerinden Yard. Doç. Dr. Taha Nas, müftülük personeline ve Diyanet İşleri Başkanlığı fetva birimlerine yöneltilen soruların analizini yaparak, halkın temel problemlerini ve verilen cevapların toplumsal barışa katkısını değerlendirdi. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Enver Günaydın ise konuşmasında, Müslümanlar arasında dayanışmanın yeniden tesisi için, hac ve umre ibadetinin önemi üzerinde durdu. “Caminin ‘Cami’ Olabilmesi ve Din Dilini Üretebilmek” başlıklı sunumunda İmam-Hatip Levent Uçkan, İstanbul’da görev yaptığı camide, dengeli bir Müslüman ferdin yetişmesi noktasındaki proje ve tecrübelerini dinleyicilerle paylaştı.

Din hizmetlerindeki sorunların ve çözüm önerilerinin tartışıldığı sekizinci oturumda Arş. Gör. Bilal Toprak, din görevlisinin uzun yıllar edebiyat ve sinema üzerinden ötekileştirildiğini ve toplumsal hafızada olumsuz bir algı oluşturulduğunu ifade etti. Buna karşın günümüzde bu algıda düzelmeye görülmesine rağmen imamların en çok şikâyetçi oldukları konunun kurum içinde saygı görmeme ve amirler tarafından yeterince takdir edilmeme problemi olduğunu dile getirdi. Arş. Gör. Cengiz Kanık, bölgede Şafiilerin yoğunluğuna rağmen, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından Hanefi/Maturidi anlayışın dayatıldığını ifade etti. Yeşilli Müftüsü Selahattin Yılmaz sunumunda, Kürt meselesinin çözümünde din görevlilerinin rolünün kilit bir öneme sahip olduğunu vurguladı. Sempozyumun son oturumunda Dr. Ayşe Güç Işık, Mardin’de yaşayan farklı etnik-dini grupların sosyo-kültürel etkileşiminde din görevlilerinin oynadığı rolü ortaya koydu. Arş. Gör. Tecelli Karasu da, din görevlileriyle yaptığı mülakatlar çerçevesinde, toplumsal birliğin inşasında dinin rolünü Muş örneği üzerinden aktardı.

Sempozyumun değerlendirme oturumunda Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nden Prof. Dr. Vecdi Akyüz ve Prof. Dr. M. Zeki Aydın,

Cumhuriyet Üniversitesi'nden Prof. Dr. Nevzat Yaşar Aşıkoğlu ve Sarıgazi Cami İmam-Hatibi Mehmet Keskin sunulan tebliğler hakkında değerlendirmelerde bulunarak, toplumsal barışın sağlanmasında din görevlisinin hayati bir öneme sahip olduğunu ifade ettiler. Sempozyum programı katılımcılara plaket ve katılım belgelerinin verilmesiyle son buldu.

Türkiye'de toplumsal barışın sıkça dillendirildiği ve bu konuda açılımların yapıldığı bir dönemde Yecder ve Mardin Artuklu Üniversitesi'nin birlikte düzenledikleri ve Mardin Artuklu Üniversitesi İlahiyat Bilimleri Fakültesi öğretim kadrosunun yürüttüğü bu organizasyonda emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz. Zengin ve kültürel dokusuyla ön plana çıkan Mardin'imizin böylesine güzel organizasyonlara ev sahipliği yaparak hak ettiği ilgiyi göreceğine inanıyoruz.

Arş. Gör. Bilal TOPRAK
Mardin Artuklu Üniversitesi
İlahiyat Bilimleri Fakültesi
Dinler Tarihi ABD.